

Openbare eilandsraadvergadering

dd.: 16 AUG 2018

Besluit: *TKN*

de Griffier

Griffie ER Bonaire	
Ingek.:	JUN 11 2018
Volgnummer:	<i>2018005685</i>
Griffier:	Uitv.:

Jaarverslag 2017

Griffie Eilandsraad

Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de afdeling Griffie over het kalenderjaar 2017. In dit jaarverslag vindt u informatie over de belangrijkste gebeurtenissen die in en rond de eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire hebben plaatsgevonden, terwijl daarnaast ook inzicht wordt geboden in de ondersteunende activiteiten van de Griffie.

Inhoud

Inleiding.....	2
1. Organisatie	3
1.1 De eilandsraad	3
1.2 Het presidium	4
1.3 De vaste commissies.....	4
1.4 De griffie	6
1.5 Financiën	7
2. Resultaat.....	10
2.1 Bijeenkomsten	10
2.2 Vragen en verzoeken	15
2.3 Registraties	15
2.5 Bestuurlijke stukken	16
3. De gezamenlijke Rekenkamer	16
4. De ontwikkeling van het dualisme.....	16
Bijlage 1 Presentie raadsleden tijdens openbare vergadering.....	18
Bijlage 2 Agendapunten meningsvormende vergadering	19
Bijlage 3 Agendapunten besluitvormende vergadering.....	20

1. Organisatie

1.1 De eilandsraad

De eilandsraad vertegenwoordigt de gehele bevolking van het openbaar lichaam. De eilandsraad bestaat uit 9 raadsleden. De leden van de eilandsraad worden gekozen op de grondslag van evenredige vertegenwoordiging binnen door de wet te stellen grenzen.

Volgens de voorzitter van de eilandsraad, de heer E.E. Rijna kan het jaar 2017 als zodanig gekarakteriseerd worden dat gesproken kan worden van onvoldoende synchronisatie en communicatie tussen leden van de eilandsraad. Politieke partijen zagen zich geconfronteerd met onenigheden in hun politieke leiding en persoonlijke tegenstellingen wat in negatieve zin van invloed waren op de algemene ontwikkeling van Bonaire.¹

- **Samenstelling van de eilandsraad voor het jaar 2017.**

Tabel 1 geeft de fracties aan en hun leden.

Fractie	Eilandsraadlid	Periode
MPB	Désirée Ermelinda Coffie Bsc. (Fractievoorzitter)	01 januari t/m 15 augustus
MPB	Alexandra Milena Silberie	01 januari t/m 06 juli
MPB	Cyrill Vrolijk	01 januari t/m 14 november
MPB	Joselito Statia (Fractievoorzitter)	06 juli t/m 31 december
MPB	Renata Tatjana Domacasse	15 augustus tot en met 31 december
MPB	Elvis Erwin Jules Tijn Asjoe	14 november tot en met 31 december
DP	Robert Charles Mario Beukenboom (Fractievoorzitter)	01 januari tot en met 31 december
DP	drs. Marugia Silvestra Modesta Janga	01 januari tot en met 31 december
DP	Michael Joseph Pieters	01 januari tot en met 09 mei 23 mei tot met 29 augustus
DP	Clark Charles Alexander Abraham (Frakshon soshal Liberal)	09 mei t/m 23 mei 29 augustus tot en met 31 december
UPB	Pablo Joachim Kroon (Fractievoorzitter)	01 januari tot en met 29 augustus

¹ Brief d.d. 08-08-2017 van de voorzitter van de eilandsraad aan de fractieleider (archnr. 2017008137)

UPB	Jeanoushka Raphaela	10 augustus tot en met 31 december
UPB	Maritsa Daniëla Silberie (Fractie voorzitter)	29 augustus tot en met 31 december
Frakshon Raphaela	Jeanoushka Raphaela (Fractie voorzitter)	01 januari t/m 10 augustus
Frakshon Bernabela	drs. Esther Bernabela (Fractie voorzitter)	01 januari t/m 31 december

1.2 Het presidium

Het presidium is belast met procedurele aspecten ten behoeve van het functioneren van de raad en de raadscommissies in zijn algemeenheid. De inhoudelijke aspecten zijn voorbehouden aan de raad en de raadscommissies zelf. Tevens worden in deze setting de huishoudelijke aspecten van de raad besproken en verantwoord de griffier zich voor wat betreft het functioneren van de griffie. Het presidium stelt de voorlopige agenda en een vergaderschema op voor de vergaderingen van de eilandsraad.

Het presidium bestaat uit de voorzitter van de raad, de fractievoorzitters en de griffier. In het jaar 2017 zijn er totaal 12 vergaderingen van het presidium gehouden.

1.3 De vaste commissies

- **Samenstelling van de Vaste Commissies voor het jaar 2017.**

De taken van de commissies zijn vastgelegd in artikel 117, eerste lid, WolBES: de commissies bereiden de besluitvorming van de eilandsraad voor en overleggen met het bestuurscollege of de gezaghebber. In verband met de wijzigingen in de samenstelling van de eilandsraad werd het noodzakelijk om de bemensing van de vaste commissie aan te passen. Per 26 september 2017 zijn de nieuwe leden van de vaste commissies benoemd.

Commissie Bedrijfsvoering en ondersteuning (B&O)

Functie:	Naam:	Vervanger:
Voorzitter	Jeanoushka Raphaela	
Vicevoorzitter	Robert Beukenboom	Marugia Janga
Lid	Esther Bernabela	
Lid	Cyrill Vrolijk	Joselito Statia

Commissie Intereilandelijke- en Koninkrijksrelaties (Interko)

Functie:	Naam:	Vervanger:
Voorzitter	Robert Beukenboom	
Vicevoorzitter	Maritsa Silberie	Jeanoushka Raphaela
Lid	Esther Bernabela	
Lid	Joselito Statia	Cyrill Vrolijk

Commissie Samenleving en Zorg (S&Z)

Functie:	Naam:	Vervanger:
Voorzitter	Esther Bernabela	
Vicevoorzitter	Marugia Janga	Robert Beukenboom
Lid	Renata Domacasse	Joselito Statia
Lid	Martisa Silberie	Jeanoushka Raphaela

Commissie Ruimte en Ontwikkeling (R&O)

Functie:	Naam:	Vervanger:
Voorzitter	Jeanoushka Raphaela	
Vicevoorzitter	Robert Beukenboom	Marugia Janga
Lid	Esther Bernabela	
Lid	Cyrill Vrolijk	Renata Domacasse

Commissie Toezicht en Handhaving (T&H)

Functie:	Naam:	Vervanger:
Voorzitter	Marugia Janga	
Vicevoorzitter	Jeanoushka Raphaela	Maritsa Silberie
Lid	Esther Bernabela	
Lid	Joselito Statia	Cyrill Vrolijk

Op 28 maart 2017 heeft de raad besloten dat de griffier direct ondersteuning namens de raad kan verzoeken bij de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden voor het oprichten, vormgeven en uitvoeren van de werkgeversfunctie van de raad en het instellen van een werkgeverscommissie. In het kader van de ontwikkeling van de bestuurskracht in samenhang met cultuurkenmerken, is de raad op 17 oktober 2017 akkoord gegaan met het voorstel van de griffier om ondersteuning van de Universiteit van Aruba (UA) voor toelichting op de verordening werkgeverscommissie in het kader van samenwerking die in een ‘Memory of Understanding’ vorm zal worden gegeven. De universiteit dient een ‘Memory of Understanding’ op te stellen ter zake, en in 2018 zal vaststelling hiervan en ondertekening plaatsvinden.

1.4 De griffie

De griffie zorgt voor een zorgvuldige, klantgerichte ondersteuning en faciliteren van de eilandsraad en haar commissies, als zodanig dat de raadsleden in staat gesteld worden een goede besluitvorming te realiseren. De griffier had als prestatie voor het begrotingsjaar 2017: het verder opbouwen van een professioneel bureau griffie ter ondersteuning van de eilandsraadleden.

De griffie stemt haar ondersteunende werkzaamheden zo goed mogelijk af op de wensen en behoeften van de raad, de vaste commissies en de individuele raadsleden. De griffier ondersteunt de eilandsraad en zijn commissies in hun kaderstellende, controlerende en volks vertegenwoordigende rol.

- **De bezetting van de afdeling Griffie was gedurende 2017 als volgt:**
 - In de functie van griffier de heer Willem Cecilia MBA;
 - In de functie van beleidsadviseur A mevrouw Virginia Rollan BSc;
 - In de functie van medewerker Passangrahan mevrouw Migdelia Janga;

De afdeling Griffie kende in 2017 nauwelijks ziekteverzuim.

In 2017 zijn er functionerings- en beoordelingsgesprekken gehouden met de medewerkers.

De vaste commissie bedrijfsvoering en ondersteuning heeft na ampel beraad op 25 september 2017 besloten de raad te adviseren om de functie van secretarieel administratief medewerker C, door de precaire financiële situatie van het openbaar lichaam vooralsnog niet in te vullen. De definitieve vaststelling van de organisatie van de griffie dient nog conform advies van de commissie plaats te vinden.

1.5 Financiën

Uitgaven raad en griffie 2017.

In onderstaand overzicht vindt u de werkelijke uitgaven in percentage.

Omschrijving	Percentage
Huisvesting Pasanggrahan	94%
Eilandsraad en raadscommissies	90%
Bureau Griffier	97%
Rekenkamer BES	0%

Structurele lasten van Eilandsraad en raadscommissies voor het jaar 2017:

Op grond van de verordening fractieondersteuning ontvangen alle fracties jaarlijks een financiële bijdrage als tegemoetkoming in de kosten voor het functioneren van de fractie. Deze bijdrage bestaat uit een vast bedrag per fractie en een bedrag per raadszetel en is bedoeld om de volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol van de fracties te versterken. Voor het jaar 2017 is het totaal bedrag van \$251.600 ter beschikking gesteld als fractieondersteuning. Het bedrag is gebaseerd op 5 fracties, elke fractie heeft recht op een vaste en variabele bedrag. Op 06 juli 2017 zijn de verslagen (verantwoordingsformulier fractievergoeding), ingediend door de fractieleiders van de fracties MPB, UPB, PDB, Raphaela en Bernabela over de periode van januari 2016 tot en met 31 december 2016, en door de raad vastgesteld.

Voor kosten opleiding/cursussen is een totaal bedrag van \$46.000 begroot en besteed voor het deelnemen aan conferenties w.o. Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) congres en symposium van Stichting Deugdelijkheid van Bestuur te Aruba.

Voor reis en verblijfkosten is een totaal bedrag van \$32.000 begroot en besteed voor het deelnemen aan de viering van Aruba dag, symposium en afscheidsreceptie van het College financieel Toezicht op Curaçao en vergoeding van de kosten in verband met de onvoorziene medische behandeling in Nederland van eilandsraadlid dhr. Kroon conform besluit van de raad d.d. 14-07-2017.

Voor representatiekosten is een totaal bedrag van \$4.000 begroot en besteed voor het verzorgen van versnaperingen tijdens de vergaderingen van de eilandsraad en vaste commissies.

Voor automatiseringskosten is een totaal bedrag van \$72.000 begroot en besteed voor het jaarlijks onderhouden van de audio- en raadsinformatie systeem en live uitzendingen van de openbare vergaderingen via twee TV stations.

Structurele lasten van Griffier voor het jaar 2017:

Voor reis en verblijfkosten is een totaal bedrag van \$6.100 begroot en besteed voor het deelnemen van de griffier aan de viering van Aruba dag en symposium en afscheidsreceptie van het College financieel Toezicht op Curaçao

Voor kosten opleiding/cursussen is een totaal bedrag van \$6.300 begroot en besteed voor het deelnemen van de griffier aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) congres en symposium van Stichting Deugdelijkheid van Bestuur te Aruba. Tevens voor de vergoeding van de kosten voor de opleiding van de medewerker Passangrahan.

Huisvesting

In februari 2017 verzoekt het gerecht in Eerste Aanleg in het kader van een grote strafzitting van het OM, om de vergaderzaal van de eilandsraad ter zake te gebruiken. Een meerderheid van het Presidium heeft afwijzend gereageerd, omdat het gebruiken van de vergaderzaal als rechtszaal met zich meebrengt dat activiteiten van de volksvertegenwoordiging en het griffiepersoneel gehinderd worden. Tevens is al langer afgesproken dat de vergaderzaal alleen gebruikt wordt voor activiteiten ten behoeve van de eilandsraad en de commissies, trouwactiviteiten, inburgeringsceremonie en voor vergaderingen van het centrale hoofdstembureau bij verkiezingen en referenda.

Het gebruik en onderhoud van het Passangrahan gebouw is in een vergadering van de vaste commissie Ruimte en Ontwikkeling op 18 september 2017 besproken met het bestuurscollege. De nog uit te voeren werkzaamheden in en aan het gebouw zijn geïnventariseerd en middels een schrijven van 22 september 2017 verzonden naar het bestuurscollege voor het nodige.

Het aantal trouwerijen gedurende het jaar 2017 bedroeg 49. Trouwerijen bij het Passangrahan vinden plaats zowel door de week als in de weekeinden op het tijdstip van hun keuze.

De gezaghebber, de heer E. Rijna heeft twee schilderijen die door mevrouw Janice Huckaby is geschilderd aan de eilandsraad geschonken. Het betreft een schilderij van de linkerzijde van, en het andere de voorkant van het gebouw van het Passangrahan (zie foto's). Beide schilderijen zijn opgehangen in de eerste voorzaal van het Passangrahan aan de linker en rechtermuur als gezien bij binnenkomst van het Passangrahan.

Het is nog niet gelukt om de foto's van ex leden van de raad die overleden zijn in de voorzalen op te hangen, dit zal opgenomen worden in het groot onderhoud van het Passangrahan in het jaar 2018.

De heer S. Martines ter beschikking gesteld bij het Passangrahan als portier is per september 2017 met pensioen gegaan, de vacature is nog niet ingevuld. Namens het college heeft gedeputeerde Kroon in de vergadering van de vaste commissie R&O van 18 september 2017 toegezegd om een oplossing ter zake aan te dragen.

2. Resultaat

In dit hoofdstuk wordt het aantal ondersteunende bijeenkomsten weergegeven alsook een toelichting.

2.1 Bijeenkomsten

In onderstaand tabel is opgenomen hoeveel bijeenkomsten de afdeling Griffie ondersteuning aan de raad heeft gegeven. Het vergaderschema voor het presidium en openbare eilandsraadvergaderingen voor 2017-2018 werd vastgesteld op 29 augustus 2017. Alle openbare eilandsraadvergaderingen werden live uitgezonden via de radio station Alfa FM 93.1 en de audio is beschikbaar op de Raadsinformatie systeem (RIS). Per augustus 2017 worden de openbare eilandsraadvergadering ook live via de twee televisie station Energia vision en NosTV uitgezonden.

In 2017 zijn er 30 openbare eilandsraadvergadering (7 meningsvormende en 23 besluitvormende) geweest, waarvan 5 extra vergadering conform artikel 13. Er was één plechtige openbare vergadering in verband met viering van ‘Dia di Boneiru’. Daarnaast zijn er in 2017 vijf presentaties gegeven aan de raadsleden.

In onderstaande tabellen zijn de geplande en gerealiseerde bijeenkomsten van de eilandsraad.

	Gepland 2017	Gerealiseerd 2016	Gerealiseerd 2017
Openbare eilandsraadvergadering (MVR)	7	10	7
Openbare eilandsraadvergadering (BVR)	24	23	23
Plechtige openbare vergadering	1	1	1
Presidium vergadering	13	9	12

		Gerealiseerd 2016	Gerealiseerd 2017
Vaste commissie vergaderingen	T&H	0	2
	R&O	3	6
	Interko.	0	0
	B&O	3	6
	S&Z	1	3

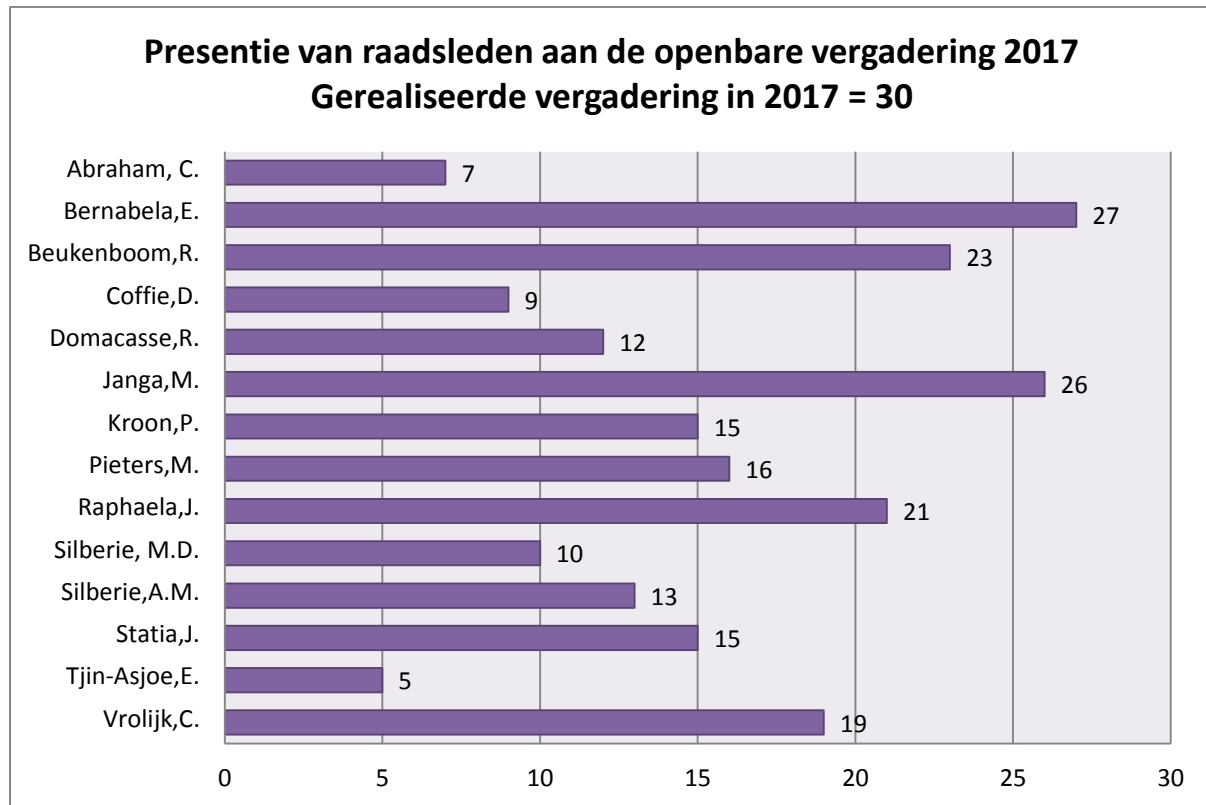
In 2017 is er 15 maal gebruik gemaakt van het spreekrecht gedurende de openbare eilandsraadvergaderingen conform artikel 47 van het Reglement van Orde.

Overzicht insprekers

Onderwerp	Spreker	Namens	Datum
Criminaliteit op Bonaire	De heer J. Finies	Nos Ke Boneiru Bek	09 mei 2017
Begrotingssteun/verhuursubsidie 2018	De heer B. Oleana	FCB	14 november 2017
Begroting 2018 TCB	De heer M. Adriaens	TCB	14 november 2017
Ingekorte begrotingssubsidie van Fundashon Forma	Mevrouw I. Berben	FORMA	14 november 2017
Sociaal beleid	Mevrouw N. den Heyer		14 november 2017
Ontwerp eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van het OLB voor het dienstjaar 2018	Mevrouw I. Dingjan	Bonhata	14 november 2017
Afstemming vooraf over mogelijke bezuiniging subsidie 2018	De heer C. Palm	Sentro pa Hubentut i Famia	14 november 2017
Bezorgdheid over de begroting van het OLB voor 2018	Mevrouw E. Coenen	Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire	14 november 2017
Financiële ontwikkeling op het sociaal gebied-begroting 2018	Mevrouw C. Domacasse	NGO Platform Bonaire	14 november 2017
Begroting 2018	Mevrouw A. Klöne		14 november 2017
Inkorten van de betaling van het zorgcontract – begroting 2018	Mevrouw M. Melis	Stichting Donkeys Help	14 november 2017
Economische beleid	De heer D. ter Burg	Kamer van Koophandel & Nijverheid Bonaire	14 november 2017
Verzoek om uitstel op inkorten subsidie 2018	De heer E. D.A. Christiaan	Mangazina di Rei	14 november 2017
Begroting 2018	De heer J. Finies	Nos Ke Boneiru Bek	14 november 2017
Korting op subsidie	Mevrouw A. de Wolff	Stinapa	14 november 2017

Op de 30 avonden, waarop een openbare raadsvergadering werd gehouden, bedroeg het totaal publieke belangstellenden 305 (inclusief ambtenaren en pers) minimaal 01 (op 17 januari en 23 februari) en maximaal 60 (op 14 november).

Onderstaand diagram geeft aan de aanwezigheid van de raadsleden bij de 30 gerealiseerd openbare vergaderingen (MVR en BVR) over het jaar 2017. Hierbij dient rekening mee gehouden te worden dat gedurende 2017 er wisselingen hebben plaatsgevonden. Volledigheidshalve wordt verwezen naar bijlage 1.

Elk maand voorafgaand de vergadering van het Presidium dient er een onderhoud plaats te vinden tussen de fractieleiders en de Rijksvertegenwoordiger. Gedurende het jaar 2017 zijn er 7 van deze bijeenkomsten gehouden. Deze bijeenkomsten zijn vertrouwelijk en er vindt geen verslaglegging plaats.

Op 22 februari 2017 ontmoette de eilandsraadleden de Groningse voorzitter van D66, mw. A. Diertens. Zij was in de race voor een zetel in de Tweede Kamer en wenst te vernemen hoe het gaat op Bonaire en wat de verwachtingen zijn vanuit Den Haag.

Op 13 en 14 juni bezochten alle eilandsraadleden samen met de griffier het jaarcongres van het VNG in Goes. Het thema was: “Vakmanschap”. Tevens hebben de raadsleden gedurende hun verblijf in Nederland werkbezoek afgelegd bij de Rekenkamer Rotterdam. In een breuk met het verleden waarbij de delegaties (van de BES) gezamenlijk de punten bespraken en gezamenlijk de Vaste Commissie bezochten, hebben de eilandsraadleden van Saba

aangegeven dat zij niet samen met de delegatie van Bonaire meer willen optrekken. Op 15 juni zijn de BES delegaties binnen het IPKO uitgenodigd om met de delegaties van de staten Aruba, Curaçao en Sint Maarten en de Staten-Generaal van gedachten te wisselen. Vanuit de delegatie van de eilandsraad van Bonaire heeft de coalitie aandacht gevraagd voor onderwerpen als medische zorg en opleiding, samenwerking bij de aanleg van een gaspijpleiding, samenwerking bij verbindingen van en naar Bonaire, de kortingen op de pensioenen en de infrastructuur. De oppositie uitte zijn onvrede met het voorstel van de tweede lezing betreft de Grondwetswijziging ter verankering van de staatkundige positie van Bonaire, Sint Eustatius en Saba in de Grondwet en het instellen van Kiescolleges voor de Eerste Kamer (34702).

Op 22 juni heeft de eilandsraad samen met de griffier deelgenomen aan een symposium en afscheidsreceptie op Curaçao ter ere van de voorzitter van het College Financieel Toezicht, de heer Age Bakker. Oud gouverneur en minister van Staat, de heer Jaime Saleh en voormalig lid van de Tweede Kamer en voorzitter van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties, de heer Jeroen Recourt gaven een uiteenzetting over het thema ‘Samen verder in het Koninkrijk’.

Bezoek kinderen

De jeugd heeft de toekomst. Daarom vindt de griffie dat ook onze kinderen moeten weten wat de eilandsraad doet en wat er in het Passangrahan plaatsvindt. Een groep van vakantieplan Coco Terras zijn op 13 juli 2017 op bezoek geweest in de vergaderzaal van de eilandsraad. Tijdens het bezoek werd er door de eilandsraadleden heer R. Beukenboom en mw. M. Janga uitleg gegeven over de eilandsraad. 26 vrolijke kinderen wilden weten over de eilandsraad en politiek. Ze stelden hun vragen in de vergaderzaal via de geluidinstallatie met beeldscherm aan.

Op 16 augustus 2017 bracht Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, dhr. R. Plasterk en delegatie een bezoek aan de eilandsraad.

Op 07 en 08 september 2017 vond “De Tweedaagse” plaats die georganiseerd werd door het OLB en het ministerie van BZK te Bonaire. Dat Bonaire als ontmoetingsplaats mocht zijn in de week dat Bonaire dag wordt gevierd, maakte de Tweedaagse extra bijzonder. Helaas kon vertegenwoordigers van de openbaar lichamen Saba en St. Eustatius niet meedoen aan de Tweedaagse in verband met de schade die orkaan Irma aan deze eilanden heeft aangericht.

Als thema is gekozen: Democratie en bestuur in decentraal perspectief.

De sprekers waren Frank Speel (Vereniging van Nederlandse Gemeenten), Henk Gossink (KNAP Academie), Max Vermeulen (Vermeulen Consultancy), Lies van Aelst (Wethoudersvereniging), Ton Roerig (Wethoudersvereniging), Peter van der Geer (Debat.nl) en Rintje Oenema (Ministerie van BZK). De sprekers en trainers komen uit Nederlands gemeenteland en zijn vanuit hun functies op de een of andere manier betrokken bij actuele ontwikkelingen op decentraal niveau. De gezaghebber van Bonaire, dhr. Edison Rijna, trad als gastheer op voor de Tweedaagse 2017. Tijdens deze twee dagen stond interactie, kennisontwikkeling en netwerken centraal. Dat laatste krijgt een extra impuls. Dit jaar werd namelijk het programma en de locatie van de Tweedaagse gecombineerd met de kick-off van het Talent Ontwikkel Programma (TOP) Bonaire voor zittende ambtenaren en het TOP Traineeship voor terugkerende professionals uit Nederland.

Op 12, 13 en 14 september hebben de raadsleden en de griffier een symposium bijgewoond van de Stichting Deugdelijkheid Bestuur Aruba (SDBA) georganiseerd in samenwerking met de Universiteit van Aruba (UA). Als thema is gekozen: Het pad naar deugdelijk bestuur. De sprekers bij het symposium waren de heer Armand Hessels, mevrouw Nelly Schotborgh en mevrouw Willeke Slingerland. De heer Hessels behandelde de onderwerpen 'Growing insight in bad governance', 'The cost of bad governance' en 'Change of Paradigm'. Mevrouw Schotborgh behandelde de onderwerpen 'Characteristics of public fraud and corruption in the Dutch Caribbean', 'The role of civil society to realise good an corporate governance' en 'How to approach integrity dilemmas in the community and politics'. Mevr. Slingerland behandelde de onderwerpen 'Network corruption a perspective from the Netherlands, the EU and beyond', 'Communities becoming integrity networks;', 'Woman empowerment and good governance' en 'Skills to command good governance'.

Op 20 juni en 03 oktober 2017 is op verzoek van het College Financieel Toezicht (Cft) een onderhoud met de raad plaats gevonden.

2.2 Vragen en verzoeken

Ook gedurende het jaar 2017 gold dat de raadsleden conform artikel 45 van het reglement van orde schriftelijke vragen via de griffier konden indienen. Tevens konden ze ook conform artikel 46 (vragenuur) vragen stellen. De fractie die in 2017 de meeste schriftelijke vragen (totaal 9) heeft gesteld was de Movemento di Pueblo Boneriano (MPB). Naast de schriftelijke vragen zijn er dikwijls veel technische mondelinge vragen gesteld tijdens de openbare eilandsraadvergaderingen.

Omschrijving	aantal	afgehandeld
Verzoeken aan BC om ambtelijke bijstand in de vorm van advies	7	1
Ontvangen vragen conform artikel 45	12	5
Ontvangen vragen conform artikel 46 (vragenuur)	11	11
Ontvangen verzoek conform artikel 49	1	1
Verzoek aan het BC om kopie documenten	2	2
Verzoek aan het BC om inzage in documenten	1	0

2.3 Registraties

Voor het jaar 2017 zijn er totaal 948 nieuwe documenten in het postregistratiesysteem eDocs/POVO geregistreerd. Het totaal aantal ingekomen stukken dat de raad heeft ontvangen en geagendeerd in de raadsvergaderingen bedroeg 424. De ingekomen stukken zijn ook digitaal op het RIS geplaatst (besloten deel) tbv de raadsleden. Het merendeel van deze brieven is door de raad voor kennisgeving aangenomen.

Een 28-tal bezoekers van de RIS hebben gebruik gemaakt van het contactformulier om vragen te stellen. De meeste vragen betrof aangelegenheden van het bestuurscollege en zijn doorverzonden naar betrokken directie c.q. afdeling.

2.5 Bestuurlijke stukken

	2016	2017
Eilandsverordeningen	6	7
Raadbesluiten	11	5
Moties (aangenomen)	5	8
Moties (afgewezen)	6	1
Moties (staking van stemmen)	0	1
Amendement	1	0
Afkondigingsbladen	4	0

3. De gezamenlijke Rekenkamer

De gezamenlijke rekenkamer BES heeft gedurende het jaar 2017 nog geen enkele keer kunnen vergaderen. Gezien het feit dat er een functionerende rekenkamer moet zijn die toezicht op doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het openbaar lichaam gevoerd beleid, verzocht de eilandsraad per schijven d.d. 29 maart 2017 aan de Rijksvertegenwoordiger om het daar te willen leiden dat zo spoedig mogelijk een goed functionerende rekenkamer actief wordt. Per 16 augustus 2017 nam de heer D. Wedervoort zijn ontslag als waarnemend lid van de Gezamenlijke Rekenkamer in verband met zijn in dienstreden als ambtenaar bij het OLB. Per brief d.d. 01 december 2017 verzocht ook de heer E. Piar zijn ontslag als lid van de gezamenlijke rekenkamer. Het vorenstaande omdat de fondsen ten behoeve van de gezamenlijke Rekenkamer voor het jaar 2018 zijn geëlimineerd.

4. De ontwikkeling van het dualisme

De burgers van Bonaire zijn over het algemeen betrekkelijk negatief over het functioneren van de lokale democratie. Niet minder dan 91% van de burgers is van mening dat het eilandbestuur niet snel genoeg werkt en haar afspraken nakomt. Ook is er een hoog aantal van 91% die van mening is dat het eilandbestuur weinig doet om de mensen bij het bestuur van het eiland te betrekken. De toegankelijkheid van de lokale democratie en de interesse in het bestuur wordt niet aangewakkerd bij de burgers van Bonaire. 48% van de burgers van Bonaire is van mening dat er momenteel niet meer interesse is voor de

vergaderingen van de eilandsraad dan vroeger en 48% heeft geen interesse in de discussies in de eilandsraad. 51% van de burgers is van mening dat ze geen invloed hebben op de politiek op Bonaire. 77% van de burgers van Bonaire vindt dat de eilandraadsleden hun best niet doen om zich te informeren over wat er onder de burgers leeft en 78% is van mening dat de eilandsraad niet volledig berekend is op haar taken. 70% van de burgers is van mening dat het bestuur er niet behoorlijk in slaagt om belangrijke problemen van het eiland op te lossen. De kwalitatieve onderzoeksresultaten laten zien dat de opgetekende ervaringen van maatschappelijke instellingen, de Pers, oud-bestuurders, de private sector, vakbonden en personen van invloed in de maatschappij met het nieuwe bestuursmodel van het openbaar lichaam Bonaire een indicatie geven dat weinig van de externe effecten wordt gevoeld².

Aanbevolen wordt de aandacht te richten op goed openbaar bestuur en een cultuur te kweken van eigen verantwoordelijkheid van besturen om een gewetensvolle invulling te geven aan taken en verantwoordelijkheden van volksvertegenwoordigers en bestuurders in het openbaar bestuur. Ook bij de volksvertegenwoordigers en bestuurders moet rekening worden gehouden met de eilandidentiteit, historie en een groeiend zelfbewustzijn die gesterkt wordt door een behoefte aan autonomie en handhaving van de bestuurlijke zelfstandigheid.

Veder wordt aanbevolen dat Bonaire de onderdelen van good governance op wetenschappelijke basis selecteert die aandacht moeten krijgen. Breng eerst focus aan in de vraag wat noodzakelijk is voor de samenleving van Bonaire. Dit dient langzaam opgebouwd te worden om een grote hoeveelheid ontwikkelingspunten te vermijden. Ook hier wordt aanbevolen een samenwerking met een Universiteit op Aruba of Curaçao aan te gaan naar analogie van het concept '*Bestuursacademie Nederland*'. De Universiteit is in staat ondersteuning te bieden aan het opzetten en uitvoering van projecten, doelstellingen specifiek, meetbaar en realistisch te formuleren, en voorts ook een nulmeting uit te voeren naar de meetbare indicatoren van deze doelstellingen, zodat de uitgangspositie duidelijk is. Hiermee kan de overheid achteraf duidelijk maken of en welke resultaten daadwerkelijk behaald zijn en objectief vaststellen of dit succesvol is geweest.

² Kwalitatief onderzoek nieuwe bestuursmodel Bonaire door dr. W.A. Cecilia

Bijlage 1 Presentie raadsleden tijdens openbare vergadering

Datum	Beukenboom	Janga	Pieters	Abraham	Coffie	Milena Silberie	Vrolijk	Tjin Asjoe	Raphaela	Kroon	Maritsa Silberie	Bernabela	Statia	Domacasse
17-01-2017	x	x	x	nvt	0	x	0	nvt	0	x	nvt	x	nvt	nvt
31-01-2017	0	x	0	nvt	0	x	0	nvt	0	x	nvt	x	nvt	nvt
07 februari 2017	x	x	x	nvt	0	0	0	nvt	0	x	nvt	0	nvt	nvt
09 februari 2017	x	x	x	nvt	x	x	x	nvt	0	x	nvt	x	nvt	nvt
14 februari 2017	x	x	x	nvt	x	x	x	nvt	0	x	nvt	x	nvt	nvt
23 februari 2017	x	x	x	nvt	x	x	x	nvt	0	x	nvt	x	nvt	nvt
14 maart 2017	x	x	x	nvt	x	x	x	nvt	x	x	nvt	x	nvt	nvt
28 maart 2017	x	0	x	nvt	0	x	x	nvt	x	x	nvt	x	nvt	nvt
09 mei 2017	x	x	x	nvt	0	x	0	nvt	x	x	nvt	x	nvt	nvt
16 mei 2017	x	x	x	nvt	x	x	x	nvt	x	x	nvt	x	nvt	nvt
23 mei 2017	x	x	x	nvt	x	x	x	nvt	x	x	nvt	x	nvt	nvt
31 mei 2017	0	0	x	x	x	x	x	nvt	x	0	nvt	0	nvt	nvt
6 juni 2017	x	x	x	nvt	x	x	0	nvt	x	x	nvt	x	nvt	nvt
27 juni 2017	x	x	0	nvt	0	0	0	nvt	0	0	nvt	x	nvt	nvt
4 juli 2017	0	0	0	nvt	0	0	x	nvt	0	0	nvt	x	nvt	nvt
6 juli 2017	x	x	x	nvt	0	x	x	nvt	x	0	nvt	x	x	nvt
11 juli 2017	0	0	x	nvt	0	nvt	x	nvt	0	0	nvt	0	x	nvt
14 juli 2017	x	x	x	nvt	0	nvt	x	nvt	x	0	nvt	x	x	nvt
15 augustus 2017	x	x	x	nvt	x	nvt	x	nvt	x	x	nvt	x	x	x
17 augustus 2017	x	x	0	nvt	nvt	nvt	x	nvt	x	x	nvt	x	x	x
29 augustus 2017	x	x	0	x	nvt	nvt	x	nvt	x	x	x	x	x	x
7 september 2017	x	x	nvt	0	nvt	nvt	0	nvt	x	nvt	x	x	x	x
26 september 2017	0	x	nvt	0	nvt	nvt	x	nvt	x	nvt	x	x	x	x
17 oktober 2017	0	x	nvt	0	nvt	nvt	x	nvt	x	nvt	x	x	x	x
17 oktober 2017	0	x	nvt	0	nvt	nvt	x	nvt	x	nvt	x	x	x	x
14 november 2017	x	x	nvt	x	nvt	nvt	x	x	x	nvt	x	x	x	x
14 november 2017	x	x	nvt	x	nvt	nvt	nvt	x	x	nvt	x	x	x	x
28 november 2017	x	x	nvt	x	nvt	nvt	nvt	x	x	nvt	x	x	x	x
19 december 2017	x	x	nvt	x	nvt	nvt	nvt	x	x	nvt	x	x	x	x
19 december 2017	x	x	nvt	x	nvt	nvt	nvt	x	x	nvt	x	x	x	x

X = aanwezig

0 = afwezig

Nvt = geen ER lid meer

Bijlage 2 Agendapunten meningsvormende vergadering

1.	Lucht- en zeevaart verbinding op Bonaire
2.	Behandeling ontwerp eilandsverordening tot vaststelling van de 7 ^e herziening van het Ruimtelijke ontwikkelingsplan Bonaire 2010
3.	Behandeling ontwerp eilandsverordening natuurbeheer Bonaire
4.	Pensioenfonds Caribisch Nederland
5.	Behandeling ontwerp eilandsverordening tot derde wijziging van de begroting van het OLB voor het dienstjaar 2017
6.	Behandeling ontwerp eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van het OLB voor het dienstjaar 2018
7.	Behandeling ontwerp eilandsverordening tot vierde wijziging van de begroting van het OLB voor het dienstjaar 2017

Bijlage 3 Agendapunten besluitvormende vergadering

1.	Vaststelling van de 6 ^{de} gedeeltelijke herziening van het Ruimtelijke Ontwikkelingsplan Bonaire
2.	Vaststelling van de 7 ^{de} gedeeltelijke herziening van het Ruimtelijke Ontwikkelingsplan Bonaire
3.	Vaststelling van de 8 ^{ste} gedeeltelijke herziening van het Ruimtelijke Ontwikkelingsplan Bonaire
4.	Vaststelling ontwerp eilandsverordening natuurbeheer Bonaire
5.	Vaststelling concept raadsbesluit ter ophoging van de renteloze lening tbv het masterplan onderwijshuisvesting Bonaire 2012-2017
6.	Duidelijkheid betreft de politiek steun aan het bestuurscollege
7.	Behandeling prioriteitspunten die in Den Haag aangekaart zullen worden tijdens de dienstreis van het college en de eilandsraad in juni 2017
8.	Behandeling en vaststelling vierde wijziging van de begroting van het openbaar lichaam Bonaire voor het dienstjaar 2016
9.	Ratificatie consensusakkoord mei 2017-maart 2019
10.	Benoeming nieuwe gedeputeerde
11.	Akkoord omzetting van de vordering van het OLB op BIA NV in aandelen kapitaal en agio
12.	Vaststelling van de jaarrekening 2016 van het openbaar lichaam Bonaire
13.	Vaststelling van de eerste begrotingswijziging 2017 van het openbaar lichaam Bonaire
14.	Vaststelling van de tweede begrotingswijziging 2017 van het openbaar lichaam Bonaire
16.	Akkoord dienstreis naar Aruba ter bijwoning van het symposium van de Stichting Deugdelijkheid van bestuur.
17.	Mogelijkheden voor noodhulp aan St. Maarten in verband met orkaan Irma
20.	Beleid van het bestuurscollege in het algemeen en de politieke stabiliteit in het bijzonder
21.	Vaststelling van de derde begrotingswijziging 2017 van het openbaar lichaam Bonaire
22.	Vaststelling van de begroting van het OLB voor het dienstjaar 2018
23.	Vaststelling van de vierde begrotingswijziging 2017 van het openbaar lichaam Bonaire